

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2018-03-01
Besvaras senast
2018-03-07 kl. 12.00

Till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2017/18:923 Förordningen om kommunalekonomisk utjämning

Den svenska förordningen om kommunalekonomisk utjämning (2004:881) stipulerar bland annat hur olika parametrar och komponenter ska räknas fram inom ramen för det kommunala utjämningssystemet. Det handlar bland annat om hur standardkostnaden ska beräknas. Systemet har som syfte att utjämna strukturella skillnader mellan kommuner. Därför har enskilda kommuner och landsting en väldigt liten möjlighet att påverka systemet genom aktiva beslut – systemet tar inte hänsyn till ambition eller effektivitet.

I 26 § om delat huvudmannaskap för kollektivtrafiken förklaras hur standardkostnaden för kollektivtrafik beräknas utifrån variablerna gleshet, arbetspendling och tätortsstruktur. Fördelningen av kommunernas andel av standardkostnaden mellan kommunerna i länet är för många län likartad. Men standardkostnaden för Gotlands kommun (nuvarande Region Gotland, som är både landsting och kommun) har en egen bestämmelse som lyder:

”Standardkostnaden för Gotlands kommun motsvarar redovisade nettokostnader år 2009. Hälften av standardkostnaden fördelas i kommunernas utjämningssystem och hälften i landstingens utjämningssystem.”

Här finns frågetecknen. Systemet använder en genomsnittlig avgiftsfinansiering för att neutralisera för olika kommuner och landstings beslut om avgiften. Men någon sådan regel nämns inte i förordningen angående Gotland – som ovan nämnts står det bara att man ska utgå från den redovisade nettokostnaden år 2009.

För 2018 är den genomsnittliga standardkostnaden för kommuner 1 166 kronor, och Gotlands standardkostnad är beräknad till 385 kronor. Det innebär att Gotland ska betala 781 kronor per invånare i kollektivtrafikutjämningen, enligt dessa siffror som Skatteverket tar fram med grund i SCB:s beräkningar. Men det tycks som att detta står i strid med vad förordningen förordar. Region Gotland har påpekat detta för såväl SCB och Skatteverket som för regeringen. Standardkostnaden enligt den modell som nämns i förordningen blir nämligen 702 kronor, vilket skulle innebära att Region Gotland skulle tvingas betala in betydligt mindre i systemet än man gör i dag.

Det nya sätt som använts och som inte har stöd i förordningen har tillkommit under den nuvarande regeringen. Vore Gotland en kommun i Stockholms län

skulle det kanske vara ett mer korrekt sätt att göra på detta nya sätt, men så är ju verkligen inte fallet.

Med anledning av det ovanstående vill jag fråga statsrådet Ardalan Shekarabi:

Är det statsrådets och regeringens uppfattning att Gotland ska fortsätta betala en förhöjd summa till kollektivtrafiken inom det kommunala utjämnningssystemet?

.....

Jesper Skalberg Karlsson (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren